МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

DOI: https://doi.org/10.31392/conf.UDU.2023.16.02

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Національна академія педагогічних наук України
Міжнародна асоціація ректорів педагогічних університетів Європи
Благодійний фонд польсько-українського партнерства

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

Матеріали
Міжнародного форуму
. . .
16 лютого **2023**

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023

УДК 37.018-048.35:316.32-049.5(082)
М 74

Рекомендовано до друку Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 2 від 26 січня 2023 року)

За загальною редакцією** академіка **В. П. Андрущенка

Редакційна колегія:

Віктор Андрущенко – в. о. ректора УДУ імені Михайла Драгоманова *(голова редакційної колегії);*
Лєшек Корпоровіч – професор Яггелонського університету (Республіка Польща);
Роман Вернидуб – проректор з навчально-методичної роботи УДУ імені Михайла Драгоманова *(заступник голови редакційної колегії*);
Григорій Торбін – проректор з наукової роботи УДУ імені Михайла Драгоманова *(заступник голови редакційної колегії);*
Павло Горінов – в. о. директора навчально-наукового інституту права УДУ імені Михайла Драгоманова;
Володимир Євтух – декан факультету соціально-політичних наук УДУ імені Михайла Драгоманова;
Юрій Кондратьєв – директор Міждисциплінарного центру складних систем УДУ імені Михайла Драгоманова;
Микола Кириченко – директор Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України;
Лариса Лук'янова – директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України;
Наталія Мозгова – завідувач кафедри філософії УДУ імені Михайла Драгоманова;
Тарас Олефіренко – декан педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
Василь Федоришин – декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського УДУ імені Михайла Драгоманова;
Сергій Русаков – директор навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики УДУ імені Михайла Драгоманова;
Наталія Титова – завідувач кафедри професійної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова;
Таміла Новіцька – директор Центру молодіжної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

М 74 **Модернізація педагогічної освіти у глобальному вимірі безпеки соціально-турбулентного світу** : збірник матеріалів міжнародного форуму / за заг. ред. акад. В. П. Андрущенка. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 455 с.

До збірника увійшли матеріали учасників Міжнародного форуму, де розглядаються актуальні питання стратегічних напрямів пріоритетів галузей наук і знань, зокрема з неперервної освіти та педагогічної інноватики, освітньої політики, публічного управління та громадського самоврядування.

Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, практиками, здобувачами вищої освіти в галузі філософії, політології, управління, психології, педагогіки та дотичних до них наук.

УДК 37.018-048.35:316.32-049.5(082)

DOI: https://doi.org/10.31392/conf.UDU.2023.16.02

© Автори статей, 2023
© Редакційна колегія, 2023
© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

Враховуючи той факт, що упродовж існування Незалежної України, тобто понад 30 років, не було державної, чіткої політики щодо енергозбереження, то цю ділянку роботи слід започатковувати повноформатно, розпочинаючи з дошкільних закладів освіти, продовжуючи під час навчання в школі з тим, щоб випускник з повною середньою освітою мав перший етап сформованості культури енергозбереження. Продовження його формування буде здійснюватися на другому етапі, який охоплює залежно від вибору випускника такі розрізнені сфери, як виробнича діяльність, здобуття робітничих професій у системі професійно-технічної освіти, здобуття професій середньої виробничої та управлінської ланки у коледжах різних профілів, а також здобуття вищої освіти у всіх закладах освіти державної і недержавної форми власності за освітніми рівнями «бакалавр» та «магістр». Чільне місце у цьому процесі відноситься до здобувачів вищої педагогічної освіти, оскільки випускниці, випускники є носіями просвітницької і цілеспрямованої освітньої діяльності у закладах освіти, тобто вони будуть організовувати і здійснювати всі заходи, пов'язані з вихованням дошкільнят, школярів, молоді з питань енергозбереження.

Цей сегмент реалізації економічної освіти і виховання потребує спланованих, узгоджених дій всіх учасників процесу, забезпечуючи принцип наступності, доступності, залежно від вікової категорії, безпечності, в умовах здійснення технічних рішень, відповідальності і контрольованості модераторів, які здійснюють організацію і реалізацію формування культури енергозбереження.

Використана література:

1. Формування культури енергозбереження у майбутніх учителів трудового навчання та технологій. Професійна підготовка сучасного вчителя трудового навчання та технологій : колективна монографія / за ред. С. М. Ящук. Умань, 2019. 279 с.

УДК 378.091.322-042.65

Костюшко Г. О.
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної освіти та соціальної роботи
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Глобальні виклики сьогодення зумовлюють пошуки інноваційних педагогічних технологій із надання освітніх послуг в умовах війни. Найважливішим фактором успішної організації освітнього процесу на цьому етапі є конструктивна взаємодія всіх учасників освітнього процесу. Це передбачає створення комфортного безпечного освітнього середовища; адаптацію внутрішніх ресурсів учасників освітнього процесу до складних умов навчання; пошук і реалізацію нових підходів до надання освітніх послуг; розробку та впровадження інноваційних педагогічних і інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес та ін.

На сучасному етапі перед вищим закладом освіти постає необхідність використання таких інноваційних технологій, які б дозволили студенту активно включатися в самостійний пошук і засвоювати професійні знання та практичні навички. Нова ідея освіти пов'язана з потребою залучити людину до постійного активного процесу відкриття, засвоєння світу, а моделлю особистості в новій парадигмі освіти має стати інноваційна людина (яка постійно знаходиться в стані пошуку, здатна самостійно приймати нестандартні рішення, винахідлива, творча особистість) [5, с. 49].

Як слушно зауважив О. Дубасенюк, «інновації в освіті є закономірним явищем, динамічним за характером і розвивальним за результатами, їх запровадження дозволяє вирішити суперечності між традиційною системою та потребами в якісно новій освіті» [3, с. 14].

За новою парадигмою освітніх послуг значно зростає роль організації самостійної роботи студентів. Головна мета самостійної роботи студентів – закріплення та поглиблення набутих знань, оволодіння прийомами процесу пізнання, розвиток пізнавальних здібностей, а також формування навичок самостійної роботи в навчальній, науковій, професійній діяльності, здатності брати відповідальність, самостійно вирішувати проблеми, знаходити конструктивні рішення, виходи з кризових ситуацій тощо [2, с. 13].

До проблеми організації самостійної роботи студентів в умовах закладу вищої освіти з різних аспектів зверталися в своїх працях: В. Атаманюк, Н. Бойко, Г. Васянович, О. Губаренко, Р. Гуревич, В. Козаков, В. Кузьменко, В. Лєсовий, В. Петрук, П. Підкасистий, Є. Хриков, С. Шевченко та ін.

В. Лєсовий, аналізуючи організацію самостійної роботи студентів-першокурсників у контексті їх адаптації до умов навчання у ЗВО визначає, що «першочерговою метою навчання має бути створення передумов для опанування студентами самостійної роботи, розуміння її суті та прийомів», дослідник наголошує, що процес організації та контроль самостійної роботи буде найбільш ефективним «шляхом якісного інформаційного супроводу як методичного, так і теоретичного характеру» [1, с. 38].

Одним із нових підходів до організації самостійної роботи студентів є впровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що відносяться до категорії інноваційних технологій освіти.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) в освіті – сукупність методів, прийомів, виробничих процесів і програмно-апаратних засобів, інтегрованих з метою розроблення інформаційно-цифрових освітніх систем, електронних освітніх ресурсів (ЕОР) та побудови комунікаційних мереж, а також технології розв'язування задач в галузі освіти з використанням таких систем, ресурсів і мереж [4, с. 53].

Перевагами ІКТ в організації самостійної роботи дослідники вважають: доступність, відкритість (створення електронних ресурсів на навчальній платформі дає студенту можливість вільного доступу цілодобово), варіативність (зміст, форми, методи навчання корегуються та розробляються викладачем, зважаючи на рівень підготовки студента), керованість, гнучкість (гнучке управління з боку викладача, безперервний зворотній зв'язок, самоконтроль навчальних досягнень здобувачів освіти), інтегрованість, інтерактивність та інше.

Отже, інформаційно-комунікаційні технології – це принципово нове інформаційно-освітнє середовище, що активізує та стимулює самостійну роботу студентів. Використання ІКТ технологій в організації самостійної роботи студентів закладає основи професіоналізму та їх подальшої самоорганізації, самоосвіти.

Використана література:

1. Лєсовий В. Ю., Петрук В. А. Адаптація першокурсників до навчання у вищих технічних закладах освіти : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2017. 129 с.
2. Положення про організацію освітнього процесу у НПУ імені М. П. Драгоманова (нова редакція) від 22.12. 2021 р., протокол № 6. Режим посилання: ttps://npu.edu.ua/images /Положення_про_ООП_нова_редакція_2021.pdf
3. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 564 с.
4. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті : словник. К. : ЦП Компринт, 2019. 134 с.
5. Філософія освіти : навч. посіб. / за заг. ред. : В. Андрущенка, І. Передборської. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 329 с.

УДК 378.147:76:7.012

Кравченко Н. І.
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри образотворчого мистецтва
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ У ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН З ПРИКЛАДНОЇ ГРАФІКИ ТА ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ

Система вищої освіти України з 2020 року до сьогодні витримала кілька великих випробувань. Це карантинні обмеження, пов'язанні із запобіганням розповсюдження ковідних захворювань, які було введено в березні 2020 року і які тривають і понині. А з 24 лютого 2021 року розпочалася повномасштабна війна росії проти України. Усі ці фактори змусили переорієнтувати українських освітян на більш активне використання в навчальному процесі сучасних технологій та електронних ресурсів, щоб зміна локації проведення занять з аудиторій у віртуальний простір не завдала не виправних втрат якості освіти [1]. Дистанційне навчання та змішані форми проведення занять стали реальністю, з якою стикнулася українська вища школа. І якщо на початку цього процесу викладання теоретичних дисциплін з лекційними і семінарськими заняттями вже було певною мірою підготовлено до переходу на дистанційну форму навчання, то викладання практикоорієнтованих дисциплін мистецьких спеціальностей не було готовим до цього виклику часу.

Взагалі питання технологій і методик впровадження форм дистанційного навчання на мистецьких спеціальностях досить складна, адже стосується і сфери музичного мистецтва. і хореографії, а не лише візуального мистецтва. Ми ж зупинимося лише на розгляді ефективності використання електронних ресурсів під час дистанційного навчання за спеціальностями 022 Дизайн і 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. І висвітимо для початку особливості викладання тих навчальних дисциплін, в яких передбачена робота із графічними редакторами Adobe Illustrator та Adobe Photoshop.

Слід відмітити кілька зручних ресурсів, якими могли користуватися і викладачі, і здобувачі вищої освіти означених мистецьких спеціальностей. Це перш за все